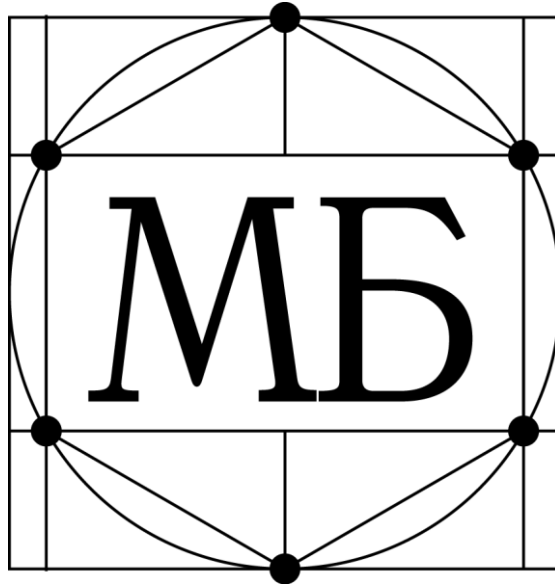

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет будівництва і архітектури
Кафедра містобудування

***МІСТОБУДУВАННЯ:
ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ***

Тези доповідей
шостої науково-практичної конференції
23 квітня 2024 року
м. Київ

Київ 2024

УДК 711-712

М 65

Редакційна колегія: Н. М. Шебек, доктор архітектури, професор,
А.А. Лепешко, аспірант.

Відповідальна за випуск: Н. М. Шебек, доктор архітектури,
професор.

*Рекомендовано до видання на засіданні вченої ради архітектурного
факультету, протокол № 10 від 8 квітня 2024 року.*

В авторській редакції.

УДК 711-712 Містобудування: проблеми і перспективи розвитку: тези
М 65 доповідей шостої науково-практичної конференції (Київ,
23 квітня 2024 р.). – Київ: КНУБА, 2024. – 45 с.

Розглянуто такі аспекти: аналіз провідних тенденцій розвитку містобудування і ландшафтної архітектури; сучасні теорії і методики містобудівного проектування; результати дисертаційних досліджень і магістерських робіт. Призначено для дослідників проблем і перспектив розвитку архітектурно-містобудівної діяльності, викладачів вищих навчальних закладів, аспірантів, студентів архітектурних факультетів, практикуючих архітекторів.

ЗМІСТ

Шебек Н. М.	Вступне слово	6
Палеха Ю. М.	Генеральна схема планування території України – нова редакція у сучасних умовах	7
Смілка В. А.	Еталонні моделі розташування закладів освіти	8
Тімохін В. О.	Міська мережа як парадигма і форма гармонізації урбанізованого середовища	9
Устінова І. І.	Повоєнне відновлення міст та європейський досвід реконструкції житлової забудови	11
Шебек Н. М.	На шляху до надихаючих містобудівних рішень	12
Сєдак О. І.	Сучасна проблема єдності природи і архітектури	13
Шпаковська В. Т.	Вуличний благоустрій з урахуванням потреб маломобільних груп населення	14
Щурова В. А.	Соціальна естетика відродження міста	15
Гордієнко О. О.	Чуттєва складова ландшафту у справі реабілітації	16
Курило О. І.	Перехідний період розвитку міст в постіндустріальному часі	18
Маслова М. О.	Комплексний план як інтегрований механізм забезпечення сталого розвитку територіальних громад	19
Лепешко А. А.	Перспективи розвитку сільської промисловості в епоху сучасних технологій	20
Мустафа Махмуд Абдулгані Мустафа	Аспекти формування високоурбанізованих багатофункціональних транспортно-пересадочних вузлів	21
Бабінцева А. В.	Роль науково-дослідницьких комплексів у відновленні архітектурного та міського ландшафту України	22
Власенко Н. О.	Принципи ландшафтно-планувальної організації Національного військово-меморіального кладовища	23
Даньків І. Ю.	Принципи реновації дворових просторів у районах масової житлової забудови	24
Ель Уалі Отман	Архітектурні прийоми символізації міського середовища (на прикладі багато функціонального комплексу-вежі в м. Танжері королівства Марокко)	25

Левик П. М.	Особливості та проблеми проектування готельних комплексів у місті Харків.....	26
Літвінова А. О.	Методи ландшафтно-планувальної організації об'єктів культурної спадщини	27
Майєр В. Р.	Проектні пропозиції з архітектурно-планувальної організації життєвого середовища відповідального споживання в місті Ізюм Харківської області.....	28
Мартинovich Н. В.	Роль терасованих житлових комплексів у вирішенні складних завдань міського планування	29
Моцна Ю. І.	Проблеми та перспективи розвитку хоспісів в Україні	30
Ніколаєв М. В.	Пропозиції з архітектурно-планувальної організації експериментального геронтологічного поселення в с. Іванівка Житомирської області.....	31
Парфенюк Г. С.	Пропозиції з архітектурно-планувальної організації адаптивного поселення для ВПО в Тернопільській області.....	32
Пєшкова О. О.	Перспективи розвитку приозерних ландшафтів Совських ставків у м. Києві	33
Плющ Є. А.	Принципи архітектурно-планувальної організації пішохідних просторів в історичному середовищі	34
Процєрова Ю. С.	Принципи повоєнної реконструкції аграрних поселень (на прикладі смт Мирне в Херсонській області)	35
Рашківська К. О.	Художня програма планувального розвитку міста Фастів Київської області	36
Сирота Є. В.	Реновація мікрорайону ДС-3 в масиві Лісовий у м. Києві з тактильним напрямком	37
Смаглій А. А.	Інноваційні енергоефективні методи формування архітектурно-планувальних рішень	38
Соловйов В. М.	Особливості провадження модульних будинків в міське середовище.....	39
Трохименко Ф. С.	Пропозиції з архітектурно-планувальної організації житлового району на підтоплюваних територіях в місті Чернігів	40

Уарітні Ісмаїл	Формування новітнього підходу до проектування торговельно-розважальних центрів.....	41
Ховменець А. М.	Стан озеленення та благоустрою житлового середовища.....	42
Шпакович Д. О.	Методи архітектурно-планувального регулювання мікроклімату в районах житлової забудови	43
Шрамко С. В.	Принципи формування безбар'єрного та комфортного архітектурного середовища для людей з вадами зору.....	44

Вступне слово

Шановні колеги, маю честь привітати всіх, хто виявив бажання та знайшов можливість взяти участь у роботі шостої Науково-практичної конференції «Містобудування: проблеми і перспективи розвитку».

Третій рік повномасштабного збройного нападу РФ на нашу державу, перебуваючи у щоденній напрузі від постійних загроз, руйнувань і втрат, колектив кафедри Містобудування продовжує стабільно працювати у складі архітектурного факультету Київського національного університету будівництва і архітектури. Професорсько-викладацький склад, практикуючі архітектори, молоді науковці та здобувачі вищої освіти, об'єднані цікавістю до цієї конференції, щиро вірять у перемогу та готуються до масштабної відбудови нашої держави. Тому, цілком очікувано, ця тема стане лейтмотивом багатьох цього річних доповідей. Крім неї, ми традиційно обговоримо провідні тенденції розвитку містобудування і ландшафтної архітектури; розглянемо сучасні теорії і методики містобудівного проектування; познайомимося з результатами дисертаційних досліджень і випускних кваліфікаційних робіт магістрантів.

Сподіваюся, що ця конференція для кожного стане чудовою нагодою поділитися своїми науковими досягненнями, а також дізнатися про щось нове і цікаве для себе. Сердечно бажаю усім змістовного й результативного спілкування та творчих успіхів у подальшій науковій і проєктній роботі.

З повагою,
доктор архітектури, професор,
завідувач кафедри містобудування КНУБА

Н. М. Шебек

ГЕНЕРАЛЬНА СХЕМА ПЛАНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ – НОВА РЕДАКЦІЯ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Генеральна схема планування території України – основний документ, що визначає стратегічні параметри просторового розвитку України на довгостроковий період.

Генеральна схема була затверджена Законом України 7 лютого 2002 р. і термін її дії вичерпався на початку 2021 р.

Наразі, в зв'язку з повномасштабною збройною агресією російської федерації проти нашої держави, окупацією частини нашої території, широкомасштабного прояву геноциду, екоциду та урбіциду, постає завдання не просто оновити Генеральну схему, а розробити якісно новий документ, ключовими принципами якого є:

- відбудова території України у повоєнний період;
- формування нового планувального каркасу, пов'язаного з європейським планувальним каркасом;
- здійснення функціонального зонування території та виявлення територій пріоритетного розвитку;
- встановлення загальнодержавних умов та обмежень для розробки документації з просторового планування на регіональному та місцевому рівнях;
- органічний зв'язок Генеральної схеми з Державною стратегією регіонального розвитку та Стратегією повоєнного відновлення та розвитку України;
- цифровізація Генеральної схеми на основі використання матеріалів містобудівного кадастру, широкого застосування ГІС-технологій і методів просторового аналізу.

Дискусія, яка наразі відбувається у середовищі фахівців, у зв'язку із розробкою концепції Містобудівного кодексу України, засвідчила той факт, що існує доволі широке розуміння і підтримка розробки у найкоротший термін нової Генеральної схеми на вищезазначених принципах, що забезпечить просторову інтеграцію України у Європейський планувальний простір та сприятиме сталому розвитку нашої держави у повоєнний період.

ЕТАЛОННІ МОДЕЛІ РОЗТАШУВАННЯ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

Доступність до основних об'єктів обслуговування населення є одним з аспектів якості життя, що визначається стандартом ISO 37120:2018 «Sustainable cities and communities. Indicators for city services and quality of life», на основі якого прийнято ДСТУ ISO 37120:2019 «Сталі міста та громади. Показники міських послуг і якості життя». Існують суттєві відмінності між вимогами щодо доступності до більшості об'єктів обслуговування населення в ДСТУ ISO 37120:2019 та ДБН Б.2.2-12:2019, зокрема вимога пішохідної доступності до початкової школи становить 300 м в ДСТУ ISO 37120:2019 та 800 м в ДБН Б.2.2-12:2019. Ці відмінності впливають на рівень оцінки якості життя та обслуговування населення.

Для кожного зі стандартів якості життя може бути застосована єдина методика оцінювання доступності до об'єктів, залежно від змінних вихідних даних – максимально доступної відстані (r). Виходячи з цього на основі властивостей триангуляції Делоне запропоновано еталонні моделі (конфігурації трикутників) розташування закладів освіти: 1) рівносторонній трикутник зі сторонами $r\sqrt{3}$ та, відповідно, рівними кутами 60° ; 2) рівнобедрений прямокутний трикутник зі сторонами $2r$, $r\sqrt{2}$, $r\sqrt{2}$ та кутами 90° , 45° , 45° ; 3) прямокутний трикутник зі сторонами $2r$, $\sqrt{(2r)^2 - c^2}$, $\sqrt{(2r)^2 - b^2}$ та динамічними кутами. Еталонні моделі розташування закладів освіти задовольняють умові формування безрозривної області обслуговування встановленими типами закладів при мінімальному перетині їх зон обслуговування.

Порівняння фактичних показників мереж закладів з еталонними показними є основою для підходу оцінювання рівня пішохідної доступності до закладів освіти. Зазначені підходи можуть бути впроваджені для оцінювання рівня пішохідної доступності до різних видів об'єктів обслуговування населення.

МІСЬКА МЕРЕЖА ЯК ПАРАДИГМА І ФОРМА ГАРМОНІЗАЦІЇ УРБАНІЗОВАНОГО СЕРЕДОВИЩА

Ідеї мережевої організації, які викристалізувались в гіподамову решітку в античній Греції, а в імперському Римі набули ознак ієрархічності завдяки домінуючим осям – декуманус і кардо, у своєму історичному розвитку пережили значні трансформації та метаморфози. Джерелом для видозмін ставали новий світогляд, нові просторово-часові і мистецькі уявлення, що в сукупності сприяли постійному оновленню мережевої парадигми. Сьогодні в постіндустріальному інформаційному суспільстві проблеми її дослідження і впровадження в урбанізаційно-містобудівну практику значно загострилася в контексті протистоянь між системним і середовищним підходом, між традиціями та інноваціями, а в кінцевому рахунку, між модерністсько-ієрархічними і постмодерністсько-ризомними мережами.

Гармонізації цих протистоянь були присвячені наукові та проектно-дослідницькі роботи видатних архітекторів, містобудівників та урбаністів. Серед них В. Кристаллер і А. Льош із системами розселення у вигляді гексагональних решіток. У цьому ключі пропонував ейкуменополісні мережі К. Доксіадіс. Більш гнучкий підхід із середньовічними алюзіями продемонстрував Е. Саарінен у проектах реконструкції європейських міст. Перехід від уявлень про місто як жорсткої деревоподібної структури до топологічних її перетворень дозволив К. Александеру і К. Лінчу відкрити нове бачення у розвитку середовища міських і агломераційних мереж. Нові ідеї мережевої організації урбанізованого середовища були розвинуті у мозаїчних структурах Ч. Кореа, у колажних утвореннях К. Роу, у палімпсестних нашаруваннях А. Грумбаха. Сьогодні у містобудівній теорії мережева парадигма поступово втрачає свої позиції і потребує системного переосмислення її внутрішнього потенціалу.

Мережева парадигма набула домінуючого характеру у сумісній роботі співробітників кафедри містобудування і дизайну архітектурного

середовища КНУБА. Дослідження пов'язано з розробкою концепції сталого розвитку мережі осередків архітектурно-містобудівної спадщини, які розміщені в провінційних містах і селищах у 12 етнічних регіонах України. Мережева парадигма стимулювала формулювання засадничих принципів, які базувались на узгодженні і гармонізації системно-середовищного підходу. Серед них – принципи циклічності і тектонічності, які орієнтують сталий розвиток мережі в напрямі врахування макрокосмічного впливу зодіакального кола і тектонічних підземних розривних дислокацій на виникнення осередків архітектурно-містобудівної культури. Принцип архітектонічності, який регулює вплив суцільно-урбанізованих територій, – автомобільних і залізничних магістралей між великими і надвеликими містами, – на мережу провінційних міст на міжмагістральних територіях. Принцип орнаментальності, який більше відноситься до естетики, спирається на ідеї, так званих пірингових мереж, тобто однорівневих, площинних неієрархічних мереж, складених з рівноцінних осередків архітектурно-містобудівного мистецтва, які орнаментальним килимом вкривають терени України. Одним з ефективних засобів дослідження орнаментального мережева надрегіонального рівня може вважатися фрактальна геометрія, яка більш пристосована для опису об'єктів як живої, так і штучної природи, як ієрархічних, так і ризомних структур.

Сутність мережевої парадигми, яка корениться в зміні історичних світоглядних філософських уявлень про штучне оточення людства, потребує її адаптації до сучасних умов реалізації містобудівних і урбанізаційних процесів, до традицій розвитку містобудівної теорії та практики. Основним стрижнем цих процесів і традицій визнається прагнення до самоорганізації та гармонізації штучного середовища шляхом відновлення та оновлення традицій, їх мережевої морфології з метою узгодження і плюралістичного сприйняття протиріч і боротьби між модернізмом і постмодернізмом, між системним і середовищним підходом. На прикладі конструювання надрегіональної мережі осередків архітектурно-містобудівної спадщини в етнічних регіонах України продемонстровано творчі можливості і потенціали мережевої парадигми в містобудівних дослідженнях і практиці концептуального прогнозування.

ПОВОЄННЕ ВІДНОВЛЕННЯ МІСТ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД РЕКОНСТРУКЦІЇ ЖИТЛОВОЇ ЗАБУДОВИ

У розвитку міст, як відомо, існують етапи виникнення, становлення, уповільнення кількісного зростання та стабілізації, із підтриманням комфортності умов проживання, та «наступної фази», яка відбувається за сценаріями стагнації, руйнування, а інколи й загибелі, внаслідок різного роду природно-техногенних або соціально-політичних катастроф. Проте історія знає багато зразків, коли міста, проходячи фазу відродження, поверталися до життя, започатковуючи новий цикл свого розвитку. Після завершення Другої світової війни, англійський фельдмаршал Бернард Монтгомері сказав: «Тепер, коли ми виграли німецьку війну, ми маємо виграти мир». Цією фразою він підкреслив, що післявоєнне відродження є непростим завданням і відноситься до нього слід не менш уважно, ніж до забезпечення перемоги. На що слід звернути увагу, щоб «виграти мир», запитайте Ви? Безумовно, на відновлення міст! Аналіз європейського досвіду оновлення житлової забудови, засвідчив що серед методів комплексної реконструкції існують два взаємопов'язаних види: реконструкція окремих будівель та реконструкція житлових територій. Методи реконструкції будівель різняться за ступенем змін будівельного об'єму та конструктивної схеми будівлі, а також складності проведення реконструктивно-монтажних робіт. Ці методи будуть ефективними при незначній та середній руйнації будівель. Методи реконструкції територій спрямовані на реновації «міських пустот» та доущільнення житлової забудови. Прикладом реновації «міських пустот» є багатофункціональний житловий комплекс Ковент-Гарден, який збудовано в центрі Лондона на фундаментах будівель, що зруйновано під час війни. Але є й реновація методом «тотального знесення» кварталів та мікрорайонів застарілого соціального житла із переселенням мешканців в нові будинки за принципом «хвилі». Зокрема, досвід реновація кварталу Ла Дюшер в м. Ліон, Франція. Ці методи будуть ефективними при значній руйнації житлової забудови.

НА ШЛЯХУ ДО НАДИХАЮЧИХ МІСТОБУДІВНИХ РІШЕНЬ

Вдумливим архітекторам відомо, що проектування містобудівних об'єктів – це дещо більше, ніж грамотне розпланування територій і створення гармонійних композицій з довершених будівель, адже воно пов'язане з програмуванням життя окремих людей, їх ситуативних об'єднань і усталених спільнот зі спорідненими цілями та цінностями.

Збройний напад РФ вже 10 років унеможлиблює передбачуваний розвиток містобудівних процесів та наносить безпрецедентну шкоду містобудівним об'єктам на теренах України. Передбачувано, що після завершення тривалої та виснажливої війни держава зіткнеться з потребою комплексного відновлення значного обсягу пошкоджених територій. Проте, не менш очевидним є той факт, що вона не матиме ресурсів на реалізацію не надто важливих проєктів. У цьому контексті варто зазначити, що найбільшим скарбом кожної демократичної країни є люди. Саме тому все, що ми зараз замислюємо, накопичуючи ідеї для повоєнної відбудови зруйнованих населених пунктів, має бути надзвичайно важливим для їх змучених постійними загрозами та обмеженнями мешканців.

У суспільстві, більша частина якого потребуватиме фізичної та психологічної реабілітації, підхід до формування архітектурно-містобудівних рішень має бути особливим – архітектурне середовище міст, сіл і селищ повинно зцілювати тілесно і духовно, підтримувати та надихати. Все, що ми проєктуємо, не може бути лише правильним з точки зору нормативних вимог, але емоційно нейтральним, тобто холодним і байдужим по відношенню до кінцевих споживачів. Українці, які не шкодуючи себе виборюють гідне життя для своїх нащадків, заслуговують на повагу до своїх сподівань з боку архітекторів-містобудівників, які мають матеріалізувати їх мрії про щасливе і комфортне життя у вільній Україні.

Перед викладачами архітектурних факультетів сьогодні постає особливе завдання з підготовки майбутніх фахівців, готових виправдати ці сподівання та спроможних знайти очікувані рішення. Науково-педагогічний склад кафедри містобудування архітектурного факультету КНУБА активно

рухається у цьому напрямі, чи то залучаючи молоде покоління до вивчення самобутньої дерев'яної архітектури України, чи стимулюючи в студентах бажання досліджувати та охороняти об'єкти культурної спадщини, чи спрямовуючи навчальний процес на вирішення реальних завдань у безпосередній взаємодії з місцевим самоврядуванням, чи прищеплюючи майбутнім планувальникам навички з урахування типових особливостей потенційних споживачів містобудівних об'єктів. Різними шляхами йдемо до архітектури, що зцілює і надихає. Вчимося самі й допомагаймо іншим з повагою ставитися до людей і втілювати ціннісні пріоритети українського суспільства.

УДК 711

Сєдак Олександр Ігорович,

кандидат архітектури, професор кафедри містобудування,

E-mail Siedak.oi@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-1686-2786

Київський національний університет будівництва і архітектури

СУЧАСНА ПРОБЛЕМА ЄДНОСТІ ПРИРОДИ І АРХІТЕКТУРИ

Сучасна криза в архітектурі пов'язана з втратою цілісності системи "природа-архітектура-людина". Зазвичай, говорячи про середовище, розуміємо природу, відокремлюючи від цього поняття штучне середовище, створене людиною. Хоча життєве середовище є простір, поділений на дві складові: середовище природне і штучне - як діяльність людини. На формування його дуалістичності активно і постійно впливає архітектура. Архітектура і природа - частки цілісної системи "природа-архітектура-людина", де зодчество виступає як вид діяльності, зв'язаний з безпосереднім перетворенням оточення, руйнування цілісності якого сьогодні всюди отримало трагічний характер. Творячи, зодчий розкриває свій світогляд і образ епохи, де архітектура виступає посередником у діалозі людини з природою. За словами У. Морріса, архітектура – це "краса землі, що охоплює усю сукупність зовнішнього оточення людського життя..., має означення формування й перетворення, відповідно до людських потреб, усього обличчя землі".. Перш ніж відкинути форми, створені іншими часами і культурами, закономірності і традиції, вивірені століттями, і виробити свої, щоб представити свіжі пропозиції, спочатку необхідно визначити основи взаємозв'язку природи і людської творчості. "Неправильне розуміння

значення фактору природи - є болісною проблемою мистецтва нашої епохи", - писали Корбюзьє і Озанфан у книзі "Сучасний живопис". За Корбюзьє весь предметний світ має бути єдиним, де мікрокосмос і макрокосмос - природне ціле, пропонував вивчати природу не заради її імітації і зовнішніх ефектів, не для створення антитези, а для пізнання її внутрішніх рушійних законів для застосування їх у своїй діяльності - створенні цілісного навколишнього середовища. Корбюзьє позиціонував інтеграції природи і архітектури, що виявлялась в роботах Райта, "Ар-Нуво", Гауді. І новий час декларував нові форми підходу до проблеми взаємозв'язку природи й творчості людини. Природа завжди була об'єктом уваги зодчих, але розуміння її взаємодії з архітектурою у різні періоди й архітекторів різне. За Б. Бархінім досягнення повної їх єдності в "їхньому взаємопроникненні – розкритті внутрішнього простору у напрямку зовнішнього". Саме Корбюзьє порушив питання про жахаючу загрозу руйнування природного середовища й висунув принципи відновлення "живлячих ниток" цілісного мислення, бо поступово відбувся зсув основних понять сучасної архітектури, прагнення до упорядкування просторової організації життя змінилося пошуками самодостатньої форми, технічне відокремлювалося від людського і природного, протиставлялося йому. Зміни в архітектурі стали відлунням загальної кризи: з розвитком будівельної техніки руйнування засобів архітектурного задуму, забуття внутрішніх законів архітектурної композиції. Врешті архітектура не досягає своєї головної мети – створення цілісного гармонійного середовища – "другої природи", що оточує людину, а вона, у якій генетично закладене інстинктивне прагнення до гармонії, не одержує цілісної уяви про світ.

УДК 711

Шпаковська Віра Тимофіївна,

кандидат архітектури, доцент кафедри містобудування КНУБА

spakovskaya.s@gmail.com, ORCID 0000-0002-3523-8014

Київський національний університет будівництва і архітектури

ВУЛИЧНИЙ БЛАГОУСТРІЙ З УРАХУВАННЯМ ПОТРЕБ МАЛОМОБІЛЬНИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ

Проблема забезпечення доступності маломобільних груп населення до об'єктів соціальної інфраструктури є актуальним завданням як при проектуванні та будівництві нових об'єктів, так і при реконструкції вже

існуючого фонду, що є важливою умовою забезпечення самостійності та незалежності цієї досить поширеної групи населення.

В усіх країнах цьому питанню приділяється досить велика увага, іде активна праця по створенню доступного, безпечного, інформаційного середовища, в тому числі організації відповідного вулично-дорожнього простору для людей з проблемами опорно-рухового апарату, з порушеннями зору та слуху.

Для більшості людей з обмеженими фізичними можливостями при пересуванні по місту виникає безліч проблем: наземні та підземні переходи, сходи, бордюри, відсутність тактильних позначок на тротуарах, спеціальних попереджуючих та інформаційних пристроїв та знаків, розмітки шляхів руху, пандусів, світлових вказівників, пристроїв звукового дублювання сигналів руху, що заважає або робить неможливим або досить утрудненим доступність до місця праці, використання місць відпочинку, очікування та обслуговування, доступ до зупинок громадського транспорту, облаштованих місць паркування тощо. В більшості випадків для вуличного благоустрою не потрібні значні матеріальні затрати, треба лише дотримуватись певних умов організації вуличного простору з урахуванням потреб цієї категорії населення.

УДК 711; 316.334.55/.56

Щурова Вікторія Анатоліївна,

кандидат архітектури,

доцент кафедри дизайну архітектурного середовища,

E-mail Shchurova.va@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-8468-3280

Київський національний університет будівництва і архітектури

СОЦІАЛЬНА ЕСТЕТИКА ВІДРОДЖЕННЯ МІСТА

«— Що є місто? – Народ – є місто»

(Трагедія «Коріолан» В. Шекспір)

Відродження міста після руйнації будівель і споруд, ущільнення, утиснення забудови, морального занепаду потребують аналізу соціально-демографічного стану та психологічного настрою його мешканців. В нагоді стане і сторонній інтелектуальний погляд групи фахівців. Виявлення морально-естетичного рівня мешканців можна досягти наступними блоками питань: «Загальнокультурний» блок: демонстрація знань з історії міста, його

параметрів, визнання архітекторів, скульпторів, художників, акторів, які працюють у місті; «Ідентифікаційний» блок: виявлення ступеня ототожнювання мешканцями міста власного «Я» з середовищем проживання; «Самовираження» мешканців: найкращий індивідуальний забудовник, працівник благоустрою, тощо; відношення міського керівництва до творчої інтелігенції; відношення керівництва до творчої молоді: підтримка ініціатив; «Громадська активність»: участь населення в обговоренні проєктів «Конкурси»: підведення і передача результатів конкурсів, реалізація наукових і проєктних ідей.

УДК 711, 712

Гордієнко Ольга Олександрівна,

асистент кафедри дизайну,

E-mail hordiienko.oo@knuba.edu.ua, ORCID 0009-0000-9121-5289

Київський національний університет будівництва і архітектури

ЧУТТЄВА СКЛАДОВА ЛАНДШАФТУ У СПРАВІ РЕАБІЛІТАЦІЇ

Естетичне спілкування з деревами й травами в міських умовах здійснюється більш-менш регулярно. У цьому спілкуванні людина відчуває, спостерігає й сприймає творіння природи: форму крони дерев, колір листя, винятковість сполучення кольорів, які збуджують його цікавість й визивають подив. Виникає захоплення, яке часто перетворюється в почуття естетичної насолоди й стимулює у глядача підйом духу. Увагу привертають перш за все індивідуальність форм рослин, їх композиція, розміри, контрастність, гармонійність, колорит, оригінальність груп та одиничних рослин, їх крона, листя, квіти і плоди. Вони обумовлюють емоційно-естетичне сприйняття, збуджують уяву й породжують всілякі асоціації, що призводять до роздумів, аналізу, судженню про прекрасне.

Однією з найважливіших властивостей природи – безкінечність форм дерев й чагарників (в їх переліку, що рекомендований в Україні, входить 593 види) та трав, що звертають увагу, і є невичерпним джерелом подиву та захоплення. Розмаїття природних форм, кольорів, світла й тіні сприймається як єдине ціле, як гармонія сутності і явищ, що вічно оновлюється. Природа забезпечує першорядну уяву про прекрасне, звертає увагу й стимулює почуття: вона бачиться в безлічі простих й складних форм, у виняткових

композиціях як цілісне й гармонійне, дивуючи спостережливих людей неповторність природних композицій, їх динамікою та колоритом.

Світло й колорит – першочергові фактори зорового естетичного сприйняття природи. Багатоколірність, живописність елементів озеленення, посилення чи послаблення відтінків у різний час доби, місяця, пору року, їх легка змінюваність під впливом світла – визиває позитивні враження, втішає людину, є важливим засобом посилення емоційного впливу колірної гами. Але більш за усе кидається в око колір, що є ознакою і властивістю дійсної природної краси. Відчуття світла і тіні є одним з найсильніших, без якого не існує цілісне зорове сприйняття рослинного світу. Краса цвітіння рослин виявляється у динаміці їх розвитку, сприймається як свідок оновлення життя, стає джерелом радощі. Осіннє зів'янення створює чуття суму за минулим; весіння пробудження веселить, оновлює. Цвітіння рослин надає незрівнянне естетичне задоволення своєю несхожістю форм, яскравістю окраски квітів, витонченістю та ніжністю пластики. Звук і тиша в деяких випадках можуть домінувати над зоровим сприйняттям. Живій природі, лісу й степу властива широка амплітуда голосів, звуків, шелесту. Шерех листя, плескіт води, рокіт водного перекату, щебет птиць, музичне шепотіння крапель дощу – усе це є дивними проявами природної краси. Особливо сильне, чаруюче враження створює тиша, безмовність. Аромати цвітіння дерев та чагарників, свіжість пахоців газонних трав, доповнюючи красу насаджень, посилюють естетичне сприйняття декоративних насаджень. Аромати квітів можуть бути ледь вловимими, ніжними (як у проліска) чи сильно пахучими (наче у білої акації), ароматичними є береза і липа, густий запах мають рози та букет свіжоскошеної трави. Усе назване стає важливим засобом у психофізіологічній реабілітації людини разом із впливом краси природного ландшафту.

ПЕРЕХІДНИЙ ПЕРІОД РОЗВИТКУ МІСТ В ПОСТІНДУСТРІАЛЬНОМУ ЧАСІ

Узагальнений підхід до визначення етапів розвитку міських поселень та їх формування виокремлює три основних види, а саме – доіндустріальний, індустріальний і постіндустріальний. Доіндустріальний етап в економічній основі якого домінувало землеробство в західноєвропейських країнах тривав до XVIII сторіччя. Функціонально-планувальна організація міст і поселень поряд з цим мала і деякі особливості в залежності від тої чи іншої суспільної домінанти. Так на мапах з'являється князівські, військові, торгівельні та релігійні поселення. Другий індустріальний етап розвитку міст і поселень тривав до середини XIX сторіччя. Суспільні стосунки, поява промислових виробництв і їх засобів зосереджувались у містах. Міста починають стрімко зростати за чисельністю населення і територією. З'являються нові форми розселення – агломерації.

Складне явище територіально-просторового формотворення триває і дотепер. Навколо міста-центра стрімко зростає і розширюється маргінальне коло розселення. Спроби його регулювання окремих успіхів не принесли.

Сучасний постіндустріальний період розвитку міст характеризується трансформацією їх базових функціональних складових. Матеріалоємні і вантажоємні виробництва переміщуються у віддалені райони приміських зон. Виникає і розвивається деурбанізація і субурбанізація. З'являються новітні агломераційні форми, а саме урбанізовані регіони. Їх визначальна риса – поліфункціональність.

КОМПЛЕКСНИЙ ПЛАН ЯК ІНТЕГРОВАНІЙ МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Комплексний план просторового розвитку території територіальної громади – новий вид документації з планування територій на місцевому рівні, що став наслідком впровадження в Україні реформи децентралізації. На сьогодні законодавчо визначений його склад, зміст та порядок розроблення, проте процес розробки знаходиться на початковому етапі. Серед позитивних змін та тенденцій, наразі відбувається узгодження певного ряду питань, а саме:

- врегулювання картографічної основи для створення комплексних планів;
- узгодження землевпорядної та містобудівної складової документації;
- впровадження партисипативного методу в просторове планування, який ґрунтується на широкому залученні громадян до визначення пріоритетів економічного і соціального розвитку й ефективного використання ресурсного потенціалу громади;
- забезпечення практичної можливості внесення даних з комплексного плану до Держгеокадастру та містобудівних кадастрів.

Разом с тим, створені громади значно різняться чисельністю населення, площею території, кількістю населених пунктів, що входять до їх складу, напрямком господарської діяльності. Отже, актуальним на даний час є здійснення аналізу та визначення типологічних ознак територіальних громад, розроблення основних принципів формування функціонально-планувальної структури території з урахуванням бажаних рис і характеристик.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТУ СІЛЬСЬКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В ЕПОХУ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Сучасні технології, з якими зіштовхується сьогоднішній світ, відкривають нові можливості для розвитку промислової діяльності, яка постійно потребує нових трансформацій багатьох виробничих процесів. На сьогодні в сільській місцевості залишається значний, незадіяний потенціал для розвитку виробничих територій, який може перетворити сільські населені пункти в складову частину промислової державної системи.

Виклики, з якими зіштовхується зараз суспільство через збільшення світової чисельності населення, створюють нові завдання, які необхідно виконувати з допомогою найновітніших технологій. В цілому, кожний економічний сектор має свої технологічні інструменти, які необхідно якісно використовувати для тих завдань, які прогнозуються багатьма вченими.

З точки зору містобудування, сільська промисловість може повністю модифікуватися в новітні структурні підрозділи, які в перспективі залучатимуться в різноманітних сферах економіки. Спектр діяльностей, що можуть впроваджуватися через сільську промисловість, досить широкий. Проте, його необхідно прогнозовано і якісно налагоджувати шляхом організації внутрішніх та зовнішніх взаємозв'язків, які в подальшому впливатимуть на планувальну структуру підприємств та населеного пункту.

Основна відповідальність, яка лягає на сільське підприємство, полягає у здійсненні планувальної організації тієї діяльності, якою воно займатиметься. Відповідно, такі підприємства потребуватимуть організаційної моделі з відповідною формою самого підприємства. Завдяки вдалому підбору такої моделі, сільське підприємство зможе якісно виконувати високотехнологічні завдання сучасності.

АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ВИСОКОУРБАНІЗОВАНИХ БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНИХ ТРАНСПОРТНО-ПЕРЕСАДОЧНИХ ВУЗЛІВ

Високоурбанізований багатофункціональний транспортно-пересадочний вузол міської структури (ВМУГС) – центр соціальної активності, який включає будівлі, споруди, транспортні вузли, відкриті простори, в яких перетинаються, починаються і закінчуються потоки руху людей з метою отримати в цьому просторі концентрований максимум товарів і послуг, інформації при мінімальній витраті часу.

У соціально-економічному аспекті важливі: нарощування функцій (вивчення попиту споживача), можливості трансформації

Композиційно-містобудівний: розвиток домінанти, центральний елемент, що зв'язує потоки людей з транспортними потоками. Акцент міських перспектив і панорам, вертикальне розвиток (багаторівневі ТПУ);

Функціональний (ТПУ) – об'єднання загальноміських функцій: транспортні, торгово-офісні, ділові, тощо.

Конструктивно-планувальний аспект: «тунель» просторової структури. Поділ транспортних і пішохідних шляхів.

Таким чином, можна виділити пріоритетну і допоміжні функції. Пріоритетна функція: комунікаційна, технічна, композиційно-просторові зв'язки з навколишнім середовищем. Допоміжні функції: у всьому комплексі: транзит, благоустрій, рекреаційні зони, парковки; буферна зона 2: зона технічних комунікацій в підземних рівнях.

Важливим заходом для зручності пересадки пасажирів та належного обслуговування є формування пішохідного каркасу. Це робить транспортно-пересадочний вузол будь якої складності придатним для функціонування.

УДК 727.912

*Бабінцева Анастасія Віталіївна,
магістрант кафедри дизайну архітектурного середовища,
E-mail babintseva_av@knuba.edu.ua
наук. керівник: к. арх., доцент Ольховська О.В.
E-mail olkhovska.jv@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0003-4982-5655
Київський національний університет будівництва і архітектури*

РОЛЬ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКИХ КОМПЛЕКСІВ У ВІДНОВЛЕННІ АРХІТЕКТУРНОГО ТА МІСЬКОГО ЛАНДШАФТУ УКРАЇНИ

Науково-дослідницькі центри грають важливу роль у вирішенні відновлення архітектурного та міського ландшафту України, для чого потрібно окреслити низку завдань, а саме:

- пошук інноваційних підходів до реставрації та модернізації історичних об'єктів в міському середовищі;
- вивчення впливу військових конфліктів на архітектурний ландшафт та розробка стратегій відновлення після них;
- аналіз екологічних аспектів відновлення міського ландшафту та впровадження зелених технологій у процес реабілітації;
- розробка методів оцінки культурної спадщини для забезпечення ефективного відновлення архітектурного ландшафту;
- дослідження впливу глобальних тенденцій у розвитку міст на процес відновлення міського середовища в Україні;
- вивчення ролі громадськості та активістських груп у відновленні архітектурних пам'яток та урбаністичних просторів;
- розробка стратегій інтеграції сучасних технологій у процес відновлення міського ландшафту з метою забезпечення сталого розвитку.

За допомогою науково-дослідницьких комплексів можна розробити і впровадити стратегії, які сприятимуть створенню сталого, екологічного та культурно багатого міського середовища в майбутньому.

УДК: 712+718

Власенко Наталія Олегівна

магістрант кафедри містобудування

vlasenko_no@knuba.edu.ua, ORCID ID: 0009-0005-1768-8280

наук. керівник: док. арх., проф., професор кафедри містобудування,

Устінова Ірина Ігорівна

ustinova.ii@knuba.edu.ua, orcid.org/0000-0002-1728-0200

Київський національний університет будівництва і архітектури

ПРИНЦИПИ ЛАНДШАФТНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО ВІЙСЬКОВО-МЕМОРІАЛЬНОГО КЛАДОВИЩА

За 10 років боротьби проти російської збройної агресії Україна зазнала значних людських втрат, кількість яких наразі достеменно невідома, як і кількість полеглих захисників нашої держави. Тому на сьогоднішній день питання створення Національного військово-меморіального кладовища є вкрай актуальним. У 2023 році Кабінетом Міністрів України за пропозицією Міністерства у справах ветеранів була прийнята постанова №870 «Про реалізацію експериментального проекту щодо проектування Національного військового меморіального кладовища» до 30 липня 2025 року.

Щодо ландшафтно-планувальної організації сучасного поховально-меморіального комплексу. Проектні пропозиції для гідного увічнення пам'яті героїв пропонується ґрунтувати на принципах: максимального збереження існуючого ландшафту; безбар'єрності та релевантної багатофункціональності використання простору; узгодженості функціонально-планувальної структури мілітарного місця пам'яті із ритуалом урочистого віддання військових почесей під час поховання (перепоховання) загиблих (померлих) військовослужбовців; шанобливого урахування етнічних, релігійних та культурних традицій полеглих героїв.

Означені принципи сприятимуть створенню сучасного Національно-військово меморіального кладовища, що стане гідним місцем спочинку для полеглих героїв та пантеоном вшанування пам'яті героїв; місцем вдячності тим, хто віддав життя за свободу та незалежність Батьківщини та сакральним простором, в якому буде закарбована історія країни та її чин заради Життя.

ПРИНЦИПИ РЕНОВАЦІЇ ДВОРОВИХ ПРОСТОРІВ У РАЙОНАХ МАСОВОЇ ЖИТЛОВОЇ ЗАБУДОВИ

В багатьох країнах Європи, у тому числі в Україні, райони масової житлової забудови з'явилися в повоєнні роки ХХ століття у зв'язку із вирішенням гострих питань забезпечення населення житлом. Після 1950-х, із розвитком типового будівництва, в містах України з'явилися нові райони, які відповідали тогочасним тенденціям масової забудови та уявленням про комфорт. Однак за кілька десятиліть, у цих районах стали накопичуватися проблеми «невідповідності» новітнім вимогам, що виявилось зростанням щорічного відтоку населення у більш сучасні райони. Втрачаючи мешканців, старі райони поступово перетворюються на простори із підвищеною криміногенною обстановкою. Утворенню таких просторів, сприяють не тільки недостатня комфортність помешкань, але й функціональна та пішохідна невпорядкованість житлових дворів; їх недостатність освітлення та візуальні бар'єри; невиразність архітектури монотонних фасадів та хаотично припарковані на газонах автомобілі, через відсутність паркінгів. Означене актуалізує питання їх реновації, під якою розуміється процес комплексної реконструкції зі зміною або частковим відновленням морально та фізично зношених об'єктів та територій. Реновація, в залежності від розміщення цих об'єктів в структурі міста, дає можливість максимально використати існуючий потенціал території, скоротивши витрати на знесення та побудову нових будівель. Безумовно, це стосується й потенціалу території житлової забудови мікрорайону «Південний» в м. Одесі. В основу його функціональної, композиційно-просторової та ландшафтно-планувальної реновації закладено принципи: ефективності та композиційної завершеності; гармонізації сприйняття та емоційно зрозумілої орієнтації; екологізації інклюзивного соціального простору житлових дворів як первинних зон консолідації суспільства.

АРХІТЕКТУРНІ ПРИЙОМИ СИМВОЛІЗАЦІЇ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА (НА ПРИКЛАДІ БАГАТО ФУНКЦІОНАЛЬНОГО КОМПЛЕКСУ-ВЕЖІ В М.ТАНЖЕРІ КОРОЛІВСТВА МАРОККО)

Актуальність теми дослідження полягає у формуванні архітектурних прийомів символізації міського середовища, розвитку міського простору як відображення оновлення та осучаснення. Основна ідея- це створення міського орієнтиру, шляхом генерації послуг, здатних задовольнити існуючі потреби міських жителів, а також створення нових, які будуть приєднуватися до загального плану розвитку міста. У місті Танжер, Королівство Марокко, функціональний комплексвежа є прикладом символізації міського середовища. Ця споруда поєднує в собі різноманітні функції, такі як житлові, комерційні та громадські приміщення, що символізує важливі аспекти міського життя. Для створення цього житлового комплексу саме як символа оновлення міста використовуються такі прийоми: виразність архітектурної форми, поліфункціональність, екологічність і технологічність. Кінцевою метою цієї роботи є інвестування в простір, сповнений потенціалу, для повернення його місту та його жителям та надання нової ідентичності місту Танжер.

ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ ПРОЄКТУВАННЯ ГОТЕЛЬНИХ КОМПЛЕКСІВ У МІСТІ ХАРКІВ

Особливості та проблеми проектування готелів у Харкові можуть включати такі аспекти:

Особливості:

Культурна спадщина: Харків - це місто з багатою історією та культурою, тому проектування готелів потребує врахування його архітектурних та культурних особливостей.

Туристичний потенціал: Харків приваблює багато туристів, особливо під час масових заходів та свят. Готелі повинні бути готові до зустрічі та забезпечення комфортного проживання для туристів.

Бізнес-центр: Харків також є важливим центром бізнесу та торгівлі, тому готелі мають забезпечувати зручне розміщення для бізнес-подорожуючих та учасників конференцій.

Проблеми:

Старі будівлі та обмежений простір: В центрі Харкова часто обмежений простір для нового будівництва, а багато історичних будівель може мати обмеження на перебудову або реконструкцію.

Транспортні затори: Проблеми з транспортними заторами та паркуванням можуть впливати на доступність готелів та зручність для гостей.

Екологічні питання: Розвиток нових готелів може стати причиною забруднення довкілля та зменшення зелених зон у місті.

Висновок:

Проектування готелів у Харкові потребує уважного врахування культурних, історичних та екологічних особливостей міста, а також вирішення транспортних та просторових обмежень. Незважаючи на це, розробка якісних та зручних готелів може сприяти подальшому розвитку туризму та бізнесу у Харкові.

УДК: 712

Літвінова Анастасія Олексіївна,

магістрант кафедри містобудування,

E-mail litvinova_ao-2023@knuba.edu.ua, ORCID 0009-0001-7875-1256

док. арх., проф. Устінова І.І.

E-mail ustinova.ii@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-1728-0200

Київський національний університет будівництва і архітектури

МЕТОДИ ЛАНДШАФТНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

На сьогоднішній день, усі міста України в тій чи іншій мірі зазнали наслідки російського воєнного вторгнення, тому актуальності набувають питання відновлення. У складні часи важливо зберегти силу духа, а також мати місце де буде квітнути наша воля. Саме тому об'єктом дослідження став парк «Херсонська фортеця». Збереження та відтворення історичного середовища об'єктів культурної спадщини є одним із завдань ландшафтно-планувальної організації. Методи ландшафтно-планувальної організації є важливим інструментом впорядкування цінних історичних та культурних ландшафтів; створення комфортного автентичного середовища для відпочинку та духовного відновлення відвідувачів; підвищення естетичного сприйняття місцевості. Ці методи спрямовані на збереження та відновлення природних екосистем, а також створення штучно-природних екотопів рідкісних видів рослин та тварин. Формуванню привабливого для відвідувачів рекреаційного середовища парку сприятиме створення прогулянкових алей, облаштування місць відпочинку, організації виставок та культурних подій із використанням у дизайні ландшафту історико-культурних «кодів», традиційних матеріалів та архітектурних форм, а також забезпечення гармонійного поєднання природного ландшафту з архітектурними та археологічними елементами. Такий підхід сприятиме створенню неповторного образу парку, підвищенню його туристичного потенціалу та привернення уваги громадськості до його культурного та історичного значення.

ПРОЄКТНІ ПРОПОЗИЦІЇ З АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ЖИТТЄВОГО СЕРЕДОВИЩА ВІДПОВІДАЛЬНОГО СПОЖИВАННЯ В МІСТІ ІЗЮМ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Результатом нераціонального використання природних ресурсів є загальносвітова проблема забруднення оточуючого середовища. Втім, Україна стикнулася ще й з наслідками російської військової агресії – зі специфічним забрудненням і урбіцидом (політикою й стратегією деструкції міської тканини). Зокрема, в результаті російської окупації та важких боїв було понівечене історичне місто Ізюм Харківської області, засноване в 1639 р. Місто зазнало значних руйнувань. Пошкоджено більшість житлових та громадських будівель, знищено промислові підприємства та міську інфраструктуру. Більше половини населення покинуло непридатне до проживання місто. Втім, склавшись в результаті історичних перетворень та незважаючи на близькість кордону, Ізюм має високий потенціал розвитку.

Трансформація звичного міського середовища в середовище відповідального споживання потребує низки архітектурно-планувальних заходів. Так, передбачається створення комплексу наукових установ – Інституту пам'яті людства та Еко-технопарку. Пропонується модернізація Приладобудівного заводу, будівництво сміттєпереробного заводу з когенеративною електростанцією при ньому; створення системи локальних центрів переробки; розвиток системи культурно-побутового обслуговування. Високий композиційний, естетичний, рекреаційний потенціал закинутих нині озелених територій (переважно в заплавах рік Сіверський Донець і Мокрий Ізюмець) має бути використаний для створення лісо- та лугопарків. Транспортна інфраструктура має бути розвинена з урахуванням потреб велосипедистів і пішоходів.

Перераховані заходи, в комплексі з екологічною освітою населення, дозволять не лише відбудувати постраждале від війни місто Ізюм, але й створити на його теренах середовище відповідального споживання.

РОЛЬ ТЕРАСОВАНИХ ЖИТЛОВИХ КОМПЛЕКСІВ У ВИРІШЕННІ СКЛАДНИХ ЗАВДАНЬ МІСЬКОГО ПЛАНУВАННЯ

Останнім часом у великих і найбільших містах виникає необхідність вести будівництво на складному рельєфі, в тому числі і житлових будинків. Як показує зарубіжний досвід, де вільних земель під забудову стає дедалі менше найбільшу популярність набула терасована забудова. Терасовані житлові комплекси дозволяють ефективно використовувати простір завдяки багатосаровій організації, а також дає змогу забезпечити мешканців власними рекреаціями та панорамним видом на природу, що сприяє збільшенню комфорту проживання та перебування мешканців.

Забруднення міських земельних ресурсів та зростання густоти населення є питаннями загальносвітового масштабу. Терасовані житлові комплекси використовують природний рельєф та високогірні території для житла, що значно раціоналізує використання земельних ділянок.

Терасовані житлові комплекси сприяють екологічній стійкості завдяки використанню зелених технологій, які зменшують викиди CO₂ та негативний вплив на навколишнє середовище.

Житлові комплекси терасованого типу можуть бути частиною проектів для різних соціальних груп, міської реабілітації, відновлюючи забруднені або недорозвинені міські простори та роблячи їх придатними для сучасного життя та більшої соціальної різноманітності.

З огляду на розповсюдженість проектування і зведення такого типу будівель, як терасовані житлові комплекси є актуальним та перспективним рішенням для вирішення складних завдань міського планування збереженню природної унікальності та поліпшення якості життя мешканців.

УДК: 712

*Моцна Юлія Ігорівна,
магістрант кафедри Містобудування,
E-mail motsna_yi@knuba.edu.ua, ORCID 0009-0001-9367-1350
наук. керівник: канд. Арх., доцент Войко Н.Ю.
E-mail voiko.niu@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-7251-0999
Київський національний університет будівництва і архітектури*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ХОСПІСІВ В УКРАЇНІ

У віці 65 років деменцією страждає близько 3% населення, а до 80 років цей показник зростає понад 20%. Проте в Україні різко відчувається проблема застарілої концепції хоспісу, а також абсолютне нерозуміння і небажання зрозуміти потреби і вподобання людей із когнітивними порушеннями.

У результаті проведеного аналізу аналогів, було виявлено два цінних приклади інноваційних підходів до паліативної допомоги.

1. Hogeweuk, Нідерланди, 2009 р. – яскравий приклад хоспісу нового покоління. Це закритий комплекс, де завдяки професійному підходу та грамотно організованому простору, люди можуть вести повноцінне життя, не зважаючи на свою хворобу.
2. Carpe Diem Dementia Village в Донських, Норвегія, 2020 року. Аналогічний заклад, відтворений на місцевий лад і більш сучасно.

Ділянка для проектної розробки знаходиться на півночі села Барахти, Київської області та займає територію площею 12.65 Га. Для організації території проєктованого хоспісу пропонується використати 5 принципів оздоровлення, що накладаються на тематичні зони ділянки: оглядовий майданчик з павільйоном – стимуляція моторики та соціального контакту; амфітеатр – контроль психоемоційного стану; сади-сонети для сенсорної активності; спортивна зона для фізичної активності; сосновий ліс – лікувальний ефектом хвої.

Аналіз світового досвіду демонструє головну ідею хоспісу нового покоління: забезпечити людям із деменцією повноцінне життя. Ключові моменти створення сприятливого простору: активний соціальний контакт, мозкова, фізична та сенсорна активність, відчуття безпеки.

УДК 711.427;582

Ніколаєв Микола Вікторович,

магістрант кафедри містобудування,

E-mail nikolaiev_mv@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-8052-4132

наук. керівник: док. арх., проф. Шебек Н. М.,

E-mail shebek.nm@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-6038-3945

Київський національний університет будівництва і архітектури

ПРОПОЗИЦІЇ З АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ГЕРОНТОЛОГІЧНОГО ПОСЕЛЕННЯ В С. ІВАНІВКА ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ

На сучасному етапі в Україні спостерігається тенденція до старіння нації, що призводить до необхідності розробки нових підходів у створенні соціальної інфраструктури для підтримки якісного життя літніх людей. Одним з таких інноваційних рішень є створення експериментального поселення, спрямованого на інтеграцію та активізацію життєдіяльності мешканців з урахуванням особливостей здорового старіння.

Для організації експериментального геронтологічного поселення була обрана ділянка у селі Іванівка Житомирської області, розміщена поряд з існуючим Житомирським геріатричним пансіонатом, який має застарілу інфраструктуру та потребує модернізації та розширення.

Пропонується реорганізувати Житомирський геріатричний пансіонат та створити навколо нього повноцінне геронтологічне містечко, архітектурне середовище якого сприятиме продовженню періоду насиченого та самодостатнього життя його мешканців незалежно від їх фізичного стану. Ефективність життєдіяльності поселення планується підвищити за рахунок використання соціонічної моделі функціонального-просторової організації території згідно з психологічними потребами різних типів особистостей. Відповідне зонування, формоутворення та ідентичність містечка будуть досягнуті через геральдику та символіку прилеглої місцевості.

Створення геронтологічного містечка в Іванівці дозволить вирішити проблему соціальної ізоляції літніх людей, забезпечивши їм комфортні умови для проживання, соціальної активності та медичного обслуговування. Впровадження інноваційних рішень, таких як соціонічна модель та інтеграція з місцевою спільнотою, сприятиме створенню інклюзивного та функціонально багатого середовища, що стане прикладом для подальших розробок у цій сфері.

УДК 711.427;582

Парфенюк Георгій Сергійович,

магістрант кафедри містобудування,

E-mail parfeniuk_hs@knuba.edu.ua, ORCID 0009-0003-0089-6126

наук. керівник: док. арх., проф. Шебек Н. М.,

E-mail shebek.nm@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-6038-3945

Київський національний університет будівництва і архітектури

ПРОПОЗИЦІЇ З АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ АДАПТИВНОГО ПОСЕЛЕННЯ ДЛЯ ВПО В ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Внаслідок збройного нападу на Україну з боку росії, значна кількість населення України залишилось без звичайних умов для комфортного проживання. Також серйозних пошкоджень зазнала енергетика України, що призводить до проблем в усіх сферах життя українців. Загострення ситуації вимагає створення нового типу житлового середовища, що враховує сучасні реалії та має можливість пристосовуватися до небезпечних умов.

Для експериментального адаптивного поселення орана ділянка біля міста Збараж Тернопільської області. Сучасний стан території характеризується змінним рельєфом, відсутністю капітальної забудови та наявності лінії ЛЕП, що проходить вздовж ділянки.

Проектом заплановано розділення ділянки на чотири зони з різною щільністю забудови. Дві з них займе житлова забудова, одну – блок адміністративних будівель і комерційних закладів, ще в одній розташуються виробничі потужності та інженерні споруди. Між ділянками проходитимуть грінвеї, які сполучатимуть різні зони поселення між собою. Вздовж річки Гнізна планується створення набережної.

Сельбищні території будуть формуватися на основі принципу поліфункціональності. Район має живитися за рахунок електроенергії, яка буде генеруватися за рахунок сонячних панелей і вітрових установок. Також в районі передбачено циклічну переробку відходів та екологічне виробництво.

Запропоноване житлове середовище нового типу є перспективним та інноваційним підходом до вирішення проблем, пов'язаних із наслідками збройної агресії проти України і є вдалим прикладом синергії сучасних технологій та планування простору.

УДК 712.5

*Пєшкова Александра Александрівна,
магістрант кафедри містобудування,
E-mail pieshkova_oo@knuba.edu.ua, ORCID 0009-0000-0001-2018
наук. керівник: док. арх., проф. Шебек Н. М.,
E-mail shebek.nm@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-6038-3945
Київський національний університет будівництва і архітектури*

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРИОЗЕРНИХ ЛАНДШАФТІВ СОВСЬКИХ СТАВКІВ У М. КИЄВІ

На території Солом'янського та Голосіївського районів міста Києва розташовано два каскади природних ставків річки Совка. Урочище Пронівщина складається з 6 ставків і знаходиться у верхів'ї річки Совка між Олександрівською Слобідкою та Турецьким містечком. Урочище Совки, що налічує 11 ставків розташовується між вулицею В. Брожка і проспектом В. Лобановського. За чинним генеральним планом розвитку міста Києва територія Совських ставків є зоною зелених насаджень загального користування, знаходиться серед громадської та житлової забудови та має рекреаційний потенціал, проте зараз перебуває в занедбаному стані та потребує ревіталізації. За часи неконтрольованого заростання ставки пройшли процес сукцесії та наразі є місцем розвитку прісноводної екосистеми із проявами саморегуляції та самовідновлення, що впливає на мікроклімат місцевості, оточеної магістральними вулицями.

Це природне ядро екомережі Солом'янського та Голосіївського районів, осередок біорозмаїття болотяних територій в місті, яке продукує велику кількість біомаси, утримує вологу та очищає викиди стічних вод. Через урочище Совки проходить транзитна пішохідна доріжка від вулиці Брожка до проспекту Лобановського, насиченого громадським транспортом. Для покращення сучасного стану пропонується реорганізація досліджуваної території та створення парку з природоохоронним статусом. Проєкт передбачає зони регульованої рекреації з влаштуванням руху пішоходів по помостах через водойми для мінімізації втручання в природний ландшафт. Введення містобудівних обмежень для контролю рекреаційних потоків у майбутньому захоплення ділянок для забудови і встановлення атракціонів та засмічення унікальних водно-болотних угідь міста.

УДК 711.13:581

Плющ Єгор Андрійович,

магістрант кафедри містобудування,

E-mail: pliushch_ua@kpiuba.edu.ua, ORCID 0009-0005-0735-960000

наук. керівник: канд. арх. доц. Зінов'єва О.С.

E-mail zinovieva.os@kpiuba.edu.ua ORCID 0000-0001-5453-2924

Київський національний університет будівництва і архітектури

ПРИНЦИПИ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПІШОХІДНИХ ПРОСТОРІВ В ІСТОРИЧНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

На сьогоднішній день багато міст в Україні зазнають руйнувань та стикаються з необхідністю відновлення та реконструкції. Треба зважати, що до початку вторгнення багато міських розпланувань розвивалися хаотичним чином, як наслідок додаються завдання, щодо практичного, корисного та естетичного використання міського простору.

Центральна частина Чернігова, на жаль не стала виключенням з цього списку. Наявність багатьох культурних пам'яток вимагає дбайливого та уважного ставлення, що не дозволяє робити ексцентричні та зухвалі рішення. Сквери та бульвар за останні роки були реконструйовані, тому мають сучасний оновлений вигляд зі збереженими пам'ятками та багатьма новими об'єктами. Але є де які зони, котрі залишаються не оновленими. Кількість обслуговування тут достатня хоча і потребує доповнення та реновації. Постраждалі будівлі та ландшафтно-рекреаційні території потребують відновлення та покращення.

Для поліпшення вже існуючої ситуації проектом передбачено розвиток пішохідних просторів. Перший зв'язок буде утворений за допомогою надземного пішохідного простору, що буде знаходитись між Дитинцем та Катерининською церквою. Покращення існуючих зв'язків буде втілено за допомогою реконструкції підземних пішохідних просторів під проспектом Перемоги та вул. Івана Мазепи. В одному з них буде розміщені місця для зберігання речей, комерція та споруда цивільного захисту. Інший підземний пішохідний простір буде обладнаний під музейну галерею.

Отже для вирішення цих проблем було розроблено принципи формування міських структур а саме: принцип вертикальної інтеграції, принцип екологічності, принцип візуального контакту учасників руху,

принцип гармонізації простору, принцип змішаного використання, принцип безпеки та принцип інклюзивності.

УДК: 712

Процєрова Юлія Сергїївна,

магістрант кафедри містобудування

E-mail protcerova_ys-2022@knuba.edu.ua, ORCID 0009-0006-7172-5430

наук. керівник: канд. арх., доцент Войко Н.Ю.

E-mail voiko.niu@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-7251-0999

Київський національний університет будівництва і архітектури

ПРИНЦИПИ ПОВОЄННОЇ РЕКОНСТРУКЦІЇ АГРАРНИХ ПОСЕЛЕНЬ (НА ПРИКЛАДІ СМТ МИРНЕ В ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ)

Протягом останніх двох років в Україні триває повномасштабне вторгнення з боку Росії, що призводить до серйозних втрат у сільському господарстві, в тому числі через відсутність електропостачання, високий рівень міграції населення, обстріли та замінування територій. Окрім цього, в країні існують ще неочевидні проблеми для розвитку агрокультури, такі як деградація земель, глобальна зміна клімату, відсутність доступу до сучасних технологій, корупція, відсутність доступу до ринків збуту. Такі обставини треба враховувати при розробці стратегій відновлення сільських поселень.

Оцінка існуючої ділянки проектування смт. Мирне в Херсонській обл. виявила перевагу в наявності великого відсотку житлової одноповерхової забудови. Недоліками є зруйнована інфраструктура під час війни, невеликий відсоток озеленення території, використання значної частини ділянки для промислових цілей та недостатність розвинутої громадської інфраструктури.

Проектні пропозиції щодо реконструкції аграрного поселення слід ґрунтувати на принципах: збереження природного середовища та екологічності, підвищення соціальної забезпеченості та благополуччя, впровадження інтегрованої сталості та усунення наслідків війни, залучення інноваційних технологій аграрної промисловості, забезпечення безпеки та комфорту, збереження культурної спадщини.

Означені принципи сприятимуть створенню умов для стійкого розвитку аграрних територій, їхнього економічного піднесення та підвищення якості життя мешканців.

УДК 711

*Рашківська Катерина Олександрівна,
магістрант кафедри містобудування,
E-mail rashkivska_ko@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-5261-0551
наук. керівник: док. арх., проф. Шебек Н. М.,
E-mail shebek.nm@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-6038-3945
Київський національний університет будівництва і архітектури*

ХУДОЖНЯ ПРОГРАМА ПЛАНУВАЛЬНОГО РОЗВИТКУ МІСТА ФАСТІВ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Місто Фастів – важливий транспортний вузол та славетний центр козацької культури, сьогодні втрачає свою привабливість для мешканців. Люди, мов перелітні пташки, залишають його, шукаючи кращих умов у столиці. Проте відродження міста можливе через відновлення його духу, відтворення славетних символів з минулого у сучасному середовищі.

Духовне відродженні міста можливе через звернення до його історії та культури козацьких часів. Саме на це спрямована художня концепція «Промені Фенікса», яка передбачає оновлення міста, засноване на його культурному та історичному корінні. Як відомо, Фенікс відроджується з попелу свого минулого та символізує «вічність» та «оновлення». Втілення образу міфічного птаха об'єднує три головні сили міста: козацький епос, що втілює витримку; злука, яка символізує мир, співпрацю та взаєморозуміння та перетин шляхів, що уособлює місце зустрічі ідей і культур.

В плануванні «голова» Фенікса розгорнута на Захід, його серце співпадає з історичним ареалом, де знаходився замок-укріплення. Звідси по різні боки р. Унава та зеленої пішохідної зони на півночі міста розкинулися «крила» птиці. «Остов» птаха накладається на вул. Соборну – головну планувальною вісь міста. «Промені» – це тематичні маршрути містом, що відтворюватимуть образи легенд, оповідань та історії та розкриватимуть культурні скарбниці місцевості.

Втілення художньої концепції позитивно вплине на планування міста Фастів, розкриваючи його потенціал та створюючи нові можливості для розвитку.

УДК 711.585

*Сирота Євгенія Владиславівна,
магістрант кафедри містобудування,
E-mail syrota_yv@knuba.edu.ua
наук. керівник: док. арх., проф. Шебек Н. М.,
E-mail shebek.nm@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-6038-3945
Київський національний університет будівництва і архітектури*

РЕНОВАЦІЯ МІКРОРАЙОНУ ДС-3 В МАСИВІ ЛІСОВИЙ У М. КИЄВІ З ТАКТИЛЬНИМ НАПРЯМКОМ

Житлова забудова є не від'ємною частиною нашого життя і стан її впливає на мешканців. Проходить час люди змінюються, а забудова завмирає і не розвивається – стає морально та фізично застарілою.

На даний момент в Києві досить багато такого житла яке потребує реновації, одним із них є мікрорайони масиву Лісовий. Забудова має хаотичне оформлення фасадів за рахунок по різному зашкленних вікон, клаптикового утеплення та різних яскравих вивісок закладів, що нагромаджуються одна на одну. Території житлових та громадських будівель охайні, але їх заповнення не відповідає потребам мешканців сьогодення.

В процесі реновації мікрорайону варто приділити увагу створенню нових комфортних дворових просторів, організації підземних паркувальних майданчиків, модернізації існуючої забудови, створенню зеленого коридору, яким зможуть користуватися всі групи населення та розвитку закладів повсякденного обслуговування.

Такі зміни дозволять всім групам населення відчувати комфорт та можливість користуватися територією, що призведе до покращення морального та фізичного стану людей.

УДК 712: 464.2

Смаглій Анна Анатоліївна,

магістрант кафедри дизайну архітектурного середовища,

smahlii_aa@knuba.edu.ua

наук. керівник: доц. Щурова В.А.

shchurova.va@ knuba.edu.ua, 0000-0001-8468-3280

Київський національний університет будівництва і архітектури

ІННОВАЦІЙНІ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІ МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНИХ РІШЕНЬ

Вперше Україна відчула важливість енергоефективності та енергозбереження в 2017 році. Було ухвалено верховною радою Закон 2118-VIII «Про енергетичну ефективність будівель».

Наразі немає створених сталих методів в яких розглядаються дана теми також є досить малою. Опираючись на основні архітектурно-планувальні та об'ємно-просторові вимоги, автором запропоновано такі методи:

1. Метод просторової оптимізації – призначений для визначення характеристик навколишнього природнього середовища та забудови.
2. Метод інноваційного енергоефективного моніторингу – передбачає пошук енергоефективних інновацій та матеріалів.
3. Метод ескізного енергозбереження – формується на основі планувальних, дизайнерських та конструктивних вимогах.
4. Метод інноваційної доцільності – призначений для оцінки ефективності та актуальності впровадження інновацій в предметно-просторове середовище.

Наявні та новостворені методи можна використовувати та комбінувати по-різному, в залежності від наявних технологічних, технічних можливостей, кваліфікації та творчого потенціалу проектувальника.

УДК 728-026.26(477)

Соловійов Владислав Максимович,

магістрант кафедри дизайну архітектурного середовища,

E-mail soloviov_vm@knuba.edu.ua,

наук. керівник: к. арх., доцент Ольховська О.В.

E-mail olkhovska.ov@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0003-4982-5655

Київський національний університет будівництва і архітектури

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВАДЖЕННЯ МОДУЛЬНИХ БУДИНКІВ В МІСЬКЕ СЕРЕДОВИЩЕ

Під час конфлікту чи війни провадження будівельної діяльності є складним завданням через низку причин – через обмежену доступність ресурсів, нестабільну політичну ситуацію та загрози безпеки. Через що модульні будинки можуть мати деякі переваги:

1. Швидкість будівництва: Компоненти модульних будинків виготовляються можуть бути зведені швидше, виготовляються в заводських умовах і доставляються на місце будівництва для збирання. Це дозволяє зменшити час, необхідний для завершення будівництва, що може бути критичним в умовах конфлікту.

2. Мобільність: Модульні будинки можуть бути легко розібрані та переміщені до інших місць за необхідності. Це дозволяє швидко реагувати на змінні обставини, наприклад, в разі евакуації людей або переселення.

3. Ефективне використання ресурсів: Модульні будинки зазвичай виготовляються з використанням стандартизованих матеріалів, що дозволяє ефективно використовувати ресурси та мінімізувати втрати.

4. Більша безпека: Модульні будинки можуть бути більш стійкими до землетрусів або інших небезпечних обставин.

Однак необхідно враховувати, будівництво під час війни може бути небезпечним і складним завданням через різноманітні фактори, що впливають на безпеку та доступність ресурсів, що й визначає перевагу впровадження модульних будинків в міське середовище.

ПРОПОЗИЦІЇ З АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ЖИТЛОВОГО РАЙОНУ НА ПІДТОПЛЮВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ В МІСТІ ЧЕРНІГІВ

Урбанізаційний процес і зростання міського населення призводять до забудови нових територій, включаючи підтоплювані зони. Це створює проблеми екологічного дисбалансу. Проектування житлових районів на таких територіях вимагає ретельного вивчення їхніх особливостей і врахування підходів сталого розвитку.

Аналіз досліджуваних територій, зокрема в місті Чернігів, показує на погіршення екологічної ситуації та збільшення ризику природних катастроф, таких як повені. Це свідчить про необхідність розробки нових підходів до планування житлових районів на цих територіях.

Важливою частиною пропозиції є врахування історичної та природної спадщини Чернігівської області при проектуванні нових житлових районів. В основу концепції розбудови покладено використовувати принципів сталого розвитку, зокрема збереження водоносних функцій земель, створення зон відпочинку та зелених насаджень, а також впровадження енергоефективних технологій у будівництво.

Проведене дослідження підтверджує актуальність проблеми планування житлових районів на підтоплюваних територіях. Пропозиції спрямовані на забезпечення стійкого розвитку міста Чернігів та збереження природного середовища. Врахування інноваційних підходів у плануванні та будівництві забезпечує комфортне життя для мешканців та збереження екологічної рівноваги. Ці пропозиції мають потенціал для впровадження у міські плани розвитку та створення більш стійких і екологічно безпечних житлових районів.

УДК 725.21

Уарітні Ісмаїл,

магістрант кафедри дизайну архітектурного середовища,

E-mail uaritni_i@knuba.edu.ua,

наук. керівник: к. арх., доцент Ольховська О.В.

E-mail olkhovska.ov@knuba.edu.ua, 0000-0003-4982-5655

Київський національний університет будівництва і архітектури

ФОРМУВАННЯ НОВІТНЬОГО ПІДХОДУ ДО ПРОЄКТУВАННЯ ТОРГОВЕЛЬНО-РОЗВАЖАЛЬНИХ ЦЕНТРІВ

Торговельно-розважальні центри відіграють важливу роль у сучасному міському житті, надаючи простір для зустрічей, розваг та торгівлі, що загалом створює публічний міський простір.

Інтеграція торговельно-розважального центру у містобудівне середовище в наші дні стала важливою складовою територіального планування через її численні переваги. По-перше, такі центри пропонують широкий вибір можливостей для шопінгу, розваг та харчування, що приваблює велику кількість відвідувачів. Торговельно-розважальні комплекси призначені для того, щоб надати повноцінний досвід користування відвідувачам, через що їхній простір включає не тільки магазини, а й кінотеатри, ресторани, дитячі майданчики та багато іншого. Крім того, завдяки їхньому функціонуванню створюються робочі місця в різних сферах, зокрема в роздрібній торгівлі, ресторанному бізнесі та послугах. Загалом торговельно-розважальні комплекси можуть сприяти розвитку та оновленню міських кварталів.

СТАН ОЗЕЛЕНЕННЯ ТА БЛАГОУСТРОЮ ЖИТЛОВОГО СЕРЕДОВИЩА

Україна, знаходячись в умовах війни, втрачає свої ресурси ще й в природньому аспекті, забруднення та знищення екосистеми триває щоденно. Тому важливо підтримувати природне середовище, відновлювати екологічний стан задля зміцнення фізичного та психологічного здоров'я населення. Результати досліджень, проведених Громадським фондом "Зелена Хвиля" та Інститутом міста у Львові, свідчать про те, що наявність зелених зон та належний рівень благоустрою сприяють покращенню якості життя в урбанізованому середовищі. Розпочато важливий проєкт "Зелені зони на варті відновлення та стійкості громад: сталі та природоорієнтовані рішення", який спрямований на підвищення обізнаності громадськості щодо важливості зелених зон у громадах для зеленого відновлення та адаптації до змін клімату.

Українські наукові програми, такі як "Розвиток міст України", "Екологічна безпека міст" та "Смарт-міста", активно працюють над вдосконаленням концепцій та методик благоустрою міських територій, включаючи питання озеленення. Проте, на сьогоднішній день, стан благоустрою та озеленення міст тільки погіршується. Багато міст стикаються з проблемою знищення рослинності, недостатньої кількості зелених насаджень та неякісного догляду за ними. Не всі житлові комплекси мають достатньо зручних та функціональних зон для рекреації.

Шляхи вирішення цих проблем можуть включати в себе наступні заходи: створення вертикального та горизонтального озеленення на будинках, фасадах; відновлення та збільшення міських садів, городів та господарських територій; влаштування «зелених паркінгів»; збереження водойм, канав та дощових парків; використання смуг з різнотрав'я, зелених колій вздовж транспортних шляхів; підтримка місцевого тваринного світу за допомогою влаштування різних будиночків для тварин та комах.

УДК 711.13

*Шпакович Дар'я Олександрівна,
магістрант кафедри містобудування,
E-mail shpakovych_do@knuba.edu.ua, ORCID 0009-0005-1347-9780
наук. керівник: док. арх., проф. Устінова І.І.
E-mail ustinova.ii@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0002-1728-0200
Київський національний університет будівництва і архітектури*

МЕТОДИ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНОГО РЕГУЛЮВАННЯ МІКРОКЛІМАТУ В РАЙОНАХ ЖИТЛОВОЇ ЗАБУДОВИ

Зміни клімату є однією з проблем сьогодення. В результаті цих змін зростає середньорічна температура повітря, впливаючи безпосередньо на комфорт проживання людей у населених пунктах, особливо влітку. Для адаптації до змін важливо розуміти як формується клімат сучасних міст та якими методами можна регулювати мікроклімат на територіях житлової забудови. Для формування комфортного мікроклімату опрацьовано методи «пермакультурного» проектування, які полягають в організації архітектурного простору із застосуванням системи заходів, що базуються на екологічно ефективних моделях взаємодії його природних та штучних компонентів. Зокрема, пермакультурний метод секторного планування, який орієнтовано на використання природних джерел та потенціалів енергії, таких як сонце, вітер, дощ тощо. Метод дозволяє розпланувати територію житлової забудови та забезпечити комфортність умов перебування людини в місті, «співпрацюючи архітектурою» будівель, споруд та штучно-природних ділянок простору з енергією сонця – для «локального обігріву» житлових дворів взимку; енергію вітру – для аерації житлових території влітку; потенціалом дощу – для зволоження повітря системою штучних водно-зелених поверхонь та поливу рослинності.

Досвід вирішення цього питання архітектурно-планувальними методами буде відтворено у мікрорайоні південно-західної частини м. Ірпеня. Територія знаходиться побік лісового масиву і за генеральним планом віднесена до житлової. Температурні показники незабудованої ділянки влітку в межах комфорту; взимку переважає некомфортний для людини вітер з південного-сходу; влітку переважає північно-західний вітер, який знаходиться у межах комфортності.

УДК 712: 464.2

Шрамко Софія Вікторівна,
магістрант кафедри дизайну архітектурного середовища,
E-mail shramko_sv@knuba.edu.ua,
наук. керівник: доц. Щурова В. А.,
E-mail shchurova.va@knuba.edu.ua, ORCID 0000-0001-8468-3280
Київський національний університет будівництва і архітектури

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ БЕЗБАР'ЄРНОГО ТА КОМФОРТНОГО АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ЛЮДЕЙ З ВАДАМИ ЗОРУ

У сучасному світі створення безбар'єрного та комфортного архітектурного середовища, для людей з вадами зору, стало однією з найважливіших проблем. Недоступність та непридатність інфраструктури створює значні перешкоди для повноцінного пересування та соціальної інтеграції населення у світі, в тому числі й в Україні. Рахель Патерсон та Марк Лоссьє стали одними з тих, хто працював з розробкою безбар'єрних рішень саме для людей з вадами зору.

Одними з головних аспектів, які необхідно враховувати при створенні – це забезпечення доступності та безпеки. До того ж, ще доречно використати такі принципів, як: принцип орієнтації на конкретну зону чуття; принцип рівноправного використання; принцип психоемоційного спрямування.

Архітектура має допомагати людям долати травму, а не проживати її ще раз. Адже, ці простори можуть сприяти соціальній інтеграції та покращенню якості життя населення. Це дозволить їм брати активну участь у громадському житті, займатися різноманітними видами діяльності та насолоджуватися повним спектром можливостей, які надає міське середовище.

Відновлення та нове будівництво має відбуватись за принципами людиноцентричності.

Наукове видання

МІСТОБУДУВАННЯ:
ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ

Тези доповідей
п'ятої науково-практичної конференції
23 квітня 2024 року
м. Київ